

Vojaške in diplomatske akcije

Anglija in Francija sta segli po izrednih vojaških varnostnih ukrepih — Stroga pripravljenost in koncentracija bojnega brodogoja — Obenem mrzlična diplomatska akcija, zlasti med Londonom in Rimom

LONDON, 12. aprila. Anglija in Francija sta izdali in izvršili v vsej naglici izredne vojaške ukrepe. Almirano je vse angleško in francosko bojno brodogoja, posebno v Sredozemlju, kjer se je zbralo okoli Balkanskega polotoka, pridružilo se so mu pa tudi sovjetske in grške bojne ladje. V strogi pripravljenosti so tudi vse trdnjave, oporišča itd. Medtem je pa v teku mrzlična diplomatska akcija zlasti med Londonom in Rimom, katere rezultati trenutno še niso znani.

KONFERENCE V LONDONU

LONDON, 12. aprila. Včeraj so se zopet sešli na posvet vojni minister, Hore-Belisha, mornariški minister lord Stanhope, letalski minister sir Kingsley Wood ter minister za koordinacijo lord Chatfield. Na poučenem mestu se trdi, da so bili izdani sklepi o koncentraciji angleškega sredozemskega bojnega brodogoja na vzhodnem delu Sredozemskega morja. Po sestanku se je podal sir Kingsley Wood k zunanjemu ministru lordu Halifaxu in mu poročal o sprejetih sklepih. Po krajši konferenci sta se podala oba ministra v ministrski predsedstvo, kjer ju je sprejel ministrski predsednik Chamberlain. Prvina dvema se je v začetku pridružil še letalski minister Kingsley Wood, nato sta pa Chamberlain in Halifax konferenco še eno uro sama. Po konferenci je sprejel Halifax sovjetskega veleposlanika Malskega, s katerim se je razgovarjal celo uro, nato pa še francoskega kraljevskega veleposlanika.

KRALJEV PRIHOD V LONDON

Popoldne se je — v zadnjih 24 urah — že drugič sešel k posvetu zunanjepolitični odbor 6 ministrov, ki mu je predsedoval ministrski predsednik Chamberlain, a navzočih je bil tudi minister za koordinacijo lord Chatfield. Ob 17. uri je prišel z Windsorkega gradu nenadoma v London kralj Jurij VI., katerega je takoj nato obiskal Chamberlain v Buckinghamski palači. Ostal je v avdienci eno uro in četrti in obvestil vladarja o položaju ter izdanih ukrepih. Po Chamberlainovem odhodu se je kralj vrnil v Windsor. Nepričakovani kraljev prihod v London in konferenca s Chamberlainom sta vzbudila v angleški prestolnici ogromno senzacijo. V tem so videli vsi manifestacije popolne solidarnosti krone z vlado pri izvajanju sklenjenih obrambnih ukrepov.

FRANCOSKA POSVETOVANJA

PARIZ, 12. aprila. Včeraj se je sešel na popoldansko sejo, ki je trajala 2 uri in pol, francoski kabinet, ki je v glavnem sprejel sklepe nedeljskega sestanka stalne obrambne sveta. S tem so dobili francoski vojaški ukrepi legalno moč, dasi so se pričeli izvajati dejansko že predvčerajšnjim in so se nadaljevali včeraj v še večjem obsegu. Gre za ukrepe, ki naj omogočijo francoskemu imperiju pripravljenost za vsak primer. Tako je od včeraj vse francosko bojno brodogoja v popolni pripravljenosti, da lahko vsak trenutek odpluje iz svojih oporišč in se pridruži angleškemu ter ostalemu zavezniškemu bojnemu brodogoja. Vpoklicani so pa bili tudi množični rezervisti, zlasti specialni stroki.

SPREJEMI V PARIZU

Zunanji minister Bonnet je sprejel včeraj sovjetskega veleposlanika Surtika, nadladar pa ameriškega veleposlanika in romunskega poslanika namestnika. Bonnet je sprejel razen tega tudi izrednega poslanca Francije v Španiji, maršala Petaina, ki se je nenadoma vrnil iz Burgoza. Dajlo je Dejadler konferiral z Louisom Marinom in finančnim ministrom Paulom Reynaudom, Bonnet pa s francoskim poslanikom v Siriji Piotom, ki mu je poročal, da se je položaj v Siriji iz-

boljšal. Danes se snide pod predsedstvom prezidenta Lebruna znova ministrski svet k plenarni seji.

AMERIŠKE REZERVE

WASHINGTON, 12. aprila. Ameriški zunanji minister Cordell Hull je sprejel včeraj angleškega veleposlanika na dolg posvet o evropskem položaju. Kot posledico včerajšnje konference prezidenta Roosevelta s Cordellom Hullom in finančnim ministrom Morgenthauom je državni departament sklenil izvesti v sporazumu z Veliko Britanijo, Francijo, Holandijo, Belgijo in drugimi državami transakcijo, s katero se ustvari vojna rezerva surovin vseh držav obrambnega bloka. Ame-

rika bo dobavila tem državam žito in bombaž, te pa bodo dale Ameriki v zameno kavčuk, kositer, baker itd. Gre za več milijonov ton dobav. Ta zamenjava se bo izvršila kot izreden ukrep izven redne medsebojne trgovinske izmenjave.

FRANCOSKI TISK O RESNOSTI POLOŽAJA

PARIZ, 12. aprila. Svojniti tisk ne prikriva resnosti položaja. »Le Temps« se zavzema za takojšnjo solidarnost vseh balkanskih narodov. Opozarja na svojo podporo Anglije in Francije, ki sta v ta namen že koncentrirali svoja brodogoja v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

ZBIRANJE BRODOVJA JE IZZIVANJE

BERLIN, 12. aprila. Nemški tisk izraža svojo nejevoljo, češ da se Albanija Anglije in Francije ne tiče. Naj se zahodni vlesili spomnita Monakovega, ki je bil že kakor Washington ali Moskva. Zbiranje sredozemskega brodogoja Anglije in Francije v grških vodah je izzivanje.

Nova mešetarjenja?

CHAMBERLAIN BAJE VERUJE V SPORAZUM Z ITALIJO IN JE POSLAL MUSSOLINIJU TUDI ŽE ZADEVNO ZASEBNO PISMO

LONDON, 12. aprila. Vsi londonski listi poročajo, da je Anglija pripravljena, vreteti izjavam, ki jih je dobila iz Rima, da je akcija v Albaniji popolnoma lokalnega značaja in da Italija tudi ne namerava ne uničiti samostojnosti Albanije ne izvesti še kakšnih drugih akcij na Sredozemlju. Zaradi tega se smatra, da Anglija ne bo odpovedala angleško-italijanskega sporazuma, ampak bo celo skušala doseči z Italijo nov sporazum. Po še nepotrjenih vesteh je baje poslal Chamberlain Mussoliniju zasebno pismo v tem

smislu. Vsebinska pisma ni znana, vendar mu prisojajo tu izredno velik pomen. V diplomatskih krogih verujejo, da je aranžma med Londonom in Rimom še vedno mogoča, kljub zasedbi Albanije, odvisno je vse od raznih okoliščin. V zvezi s tem presoja sedaj v Londonu svetovni položaj dosti bolj mirno.

LONDON, 12. aprila. Doslej niti v Foreign Office niti v Downing Street ni prišlo kako sporočilo Mussoliniju Chamberlainu.

Bojne priprave v Španiji

FRANCOVA ŠPANIJA SKLENILA VOJAŠKO ZVEZO Z ITALIJO IN NEMCIJO, KI JI POSILJATA SE DALJE NOVE ČETE, IN GRADI TUDI UTRDBE PROTI FRANCIJI IN ANGLIJI.

PARIZ, 12. aprila. Sem se je vrnil včeraj popolnoma neprčakovano francoski izredni poslanik v Španiji, maršal Petain. Njegov prihod je v zvezi z najnovejšim razvojem dogodkov v nacionalistični Španiji. Francova Španija je pristopila k protikominternskemu paktu in sklenila, kakor vse kaže, z Italijo in Nemčijo tudi še posebno vojaško zvezo. Italijanske in nem-

ške čete Španijo niso zapustile, dasi je državljanske vojne že davno konec, ampak prihajajo nasprotno tja še vedno nove. Razen tega je pričela Španija v vsej naglici graditi vzdolž francoske meje na Pirenejih močne utrdbes. Prav tako gradi noč in dan utrbe okoli angleškega Gibraltarja in v nasproti ležečem španskem Maroku.

Konec samostojne Albanije

V ALBANSKIH GORAH SE ŠE VEDNO BIJEJO SRDITI BOJI — NOVI UPRAVNI ODBOR NIMA ZNAČAJA VLADE — KONEC DIPLOMATSKIH ZASTOPSTEV

LONDON, 12. aprila. Po italijanskih poročilih iz Tirane so italijanske čete že dosegle jugoslovansko in grško mejo. 13 bataljonov črnih sracij, ki so se izkrcali v Valoni, je zasedlo že vse zaledje mesta. Po poročilih iz Aten se pa Albanci ponekod še močno upirajo. Kraljevska prince Sali in Hussein, bivša gojenca francoske vojaške akademije v St. Cyru, vodita v gorah uspešne boje z italijanskimi četami. Spopadi v okolici Elbasana so se včeraj ponovili in se nadaljujejo. Upravni odbor, ki je bil z dovoljenjem italijanskega poslanstva ustanovljen v Tirani pod vodstvom Mihala Cherkia, ni-

ma več značaja vlade. Odbor je po nalogu Italije obvestil tudi vse albanske poslanike in konzule, naj takoj likvidirajo poslanstva in konzulate, ker prevzame zastopstvo Albanije v zunanjem svetu Italija.

TELEKI IN CSAKY OBISCE TA RIM IN BERLIN

BUDIMPEŠTA, 12. aprila. Ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minister Csaky bosta 17. tm. potovala v Rim. Po razgovorih z Mussolinijem in Cianoem se bosta napotila še v Berlin.

Zapiski

General Pariani

Kakor je »Večernik« poročal, je bila pretekli teden v Inomestu važna italijansko-nemška vojaška konferenca, katero sta vodila general Keitel za

Nemčijo in general Pariani za Italijo. General Pariani, šef italijanskega generalnega štaba, ki je znan zlasti kot odličen strateg, je takoj po vrnitvi iz Inomesta odšel k Mussoliniju in mu poročal o uspehih in sklepih konference. Zasedba Albanije, ki je takoj nato sledila, je odprla prvi del skrivnosti inomestskih sklepov. Takoj po obisku pri Mussoliniju je pa general Pariani odpotoval v severnoafriško Libijo, kjer se je sešel s tamkajšnjim italijanskim guvernerjem, maršalom Italom Balbom, a istočasno sta se mudila tam na obisku tudi nemški letalski maršal Goering in propagandni minister Goebbels. Da ta potovanja in ti sestanki niso le zabavnega značaja, ni dvoma; načrti, ki se skrivajo v ozadiju, bodo pa postali očitni šele v nadaljnjem razvoju dogodkov.

Angleži odkrivajo Poljsko

V dneh Beckovih posvetovanj z britanskimi politiki so se angleški listi podrobno ukvarjali s Poljsko ter informirali angleško javnost, ki pozna bolj zemljepis svojega imperia kakor pa Evrope, o geografskem položaju Poljske v vzhodni Evropi. Casopisje Poljsko naravnost »odkriva«. Neki poslanec je izjavil, da doslej angleški narod o Poljski ni vedel drugega kakor tri imena: Piłsudski, Beck in Paderewski. Zdjaj pa je postala Poljska središče nove britanske politike na vzhodu.

Nova ideologija Vel. Nemčije

Poljaki in Madžari se veselo skupne meje. Madžarska radost pa ni popolna. V Budimpešti jim sicer ni žal Čehov, toda da okupacija Češke in Moravske se je Nemčija pomaknila dalje. Nad vse je pa preplašila Madžare izprememba nemške ideologije, piše varšavski »Ilustrovani Kurier Kodzenji«. Od nacionalizma in rasizma je prešla Nemčija k imperializmu in se naslanja na načelo »sila je nad pravo«. Madžari so zgodovinski narod in resnost položaja, v katero je zašla Evropa, je zajela tudi trezne Madžare.

Orjaško tekmovalstvo na morju

Francija ima doslej največji prekomornik »Normandie« z nad 70.000 ton. Pomorski krogi se bavijo z načrtom, zgraditi nov prekomorski parobrod, ki bi imel 100.000 ton. Francija bi tako prevladovala v pomorskem prometu med Evropo in Ameriko. Novi parnik bi bil 350 m dolg in bi plul s hitrostjo 36 vozlov na uro.

Madžarska — 10,311.403 ljudi

Ozemlje Madžarske se je po zadnji korekturi slovaške meje povečalo za 1.067 km² in 40.606 ljudi. Celokupna površina Madžarske znaša zdaj 117.171 km² z 10 milj. 311.403 prebivalci.

3.000.000 tujcev v Franciji

Kam z njimi v primeru vojne, se vprašuje pariški »Matin« in nadaljuje: Tuje agitatorje in hujskače bo treba zapreti, ostali bi se dali uporabiti v vojni industriji. Mnogi bi se gotovo sami prijavili v službo francoske armade.

Maribor, 12. aprila.

Na pestrem zemljevidu Evrope so zarisane meje vrsti držav, ki jih je priključala v življenje nujna potreba nevtralnostnega jezika v občutljivem ravnotežju veseli. Kljub temu, da imajo nekatere dežele, tako Švica, Belgija in Nizozemska krepko utemeljeno zgodovinsko in narodnostno osnovo za svoj državno-pravni obstoj, vendar ni težko uganiti, da je vprav njih zemljepisna lega na važnem prizorišču križanja interesov evropskih velesil razlog za njihovo samostojnost. Kjer je bil evropski prostor geopolitično najbolj ranljiv in so se interesi velesil najhujše srečevali, tam se je posrečilo državam, da so s spretnim krmarjenjem njihovega nevtralnostnega položaja srečno preplele nevarne vode zapeljivega imperializma močnejših sosed.

Med države, ki so v tem pogledu še posebno značilne, spada v prvi vrsti Albanija. Dežela, ki so jo od davnine poselili potomci starih Ilirij, Arnavti, je imela že v najstari dobi mnogo večji pomen kakor bi ji ga po njeni dejanski vrednosti lahko prisodili.

V notranjosti gorata, v primorju zamovirjena Albanija je bila skozi vekove predmet pozornosti sosednjih držav. Rimljani so preko nje zgradili še danes pomembno cesto, ki vodi preko gor na vzhod. Via Egnatia je vezala Dura po dolini Skumbije preko Ohrida in Vodena s Solunom in ob egejskem primorju dalje s Carigradom. Za časa Bizanca in turške nadvlade na Balkanu je bila ta cesta najvažnejša in najhitrejša zveza državnega jedra z balkanskim zahodom in preko morja dalje z Italijo. Karavanska pot od bitolske železniške postaje do Elbasana v Albaniji je še danes najvažnejša prometna vez te vrste na jugovzhodu Evrope.

Ni manj važna ni bila pot, ki je držala iz Valone po dolini Deviole v Kosturo in dalje v južno Makedonijo. Iz Lješe je šla stara rimska cesta skozi Skader in Zeto na Kosovo polje ter dalje v Povardarie.

Naravno je tedaj, da je bila deželica s tako živahnimi prometnimi vezmi v balkansko zaledje že zgodaj privlačna sila za države, ki so nastajale na Apeninskem polotoku. Tako Rimljani, kasneje Anzavinci so se izkrcavali na albanski obali, hoteli zagospodariti ožini Otrantskega preliva. Nasprotno so balkanske države stihale preko Albanije k morju. Bizanc, Srbija za Dušana Silnega in Bolgarija so se že v srednjem veku prizadevale, da se s posejeto te zemlje utrdijo na obali južnega Jadrana in Jonskega morja. Srbi so vladali dalje časa severnemu delu Albanije, na njihovo gosposstvo spominjajo še danes krajevna imena, verski in narodnostni ostanki prebivalcev. V srednji Albaniji se je bil učvrstil fevdalni režim muslimanskih begov, najjužnejši del dežele je bil cerkveno in narodnostno pod vplivom Grkov. Južnoalbanski Aromuni so bili v turški dobi najbolj aktivni trgovci na polotoku.

Po naselitvi Slovanov so se Arnavti umaknili v gore in v močvirni svet na obali. Pod turško vladavo so se pomohali medanili, postali so prevladujoč element in se v štirih skupinah selili po Balkanu. Posamezni rodovi Arnavtov so prišli tja do Leskovca v Moravski dolini in celo v Srem, kjer so se poselili. Druga veja je poselila Metohijo in Kosovo polje, tretja je iz srednje Albanije prehajala v Makedonijo. Južnoalbanski Arnavti so se selili v Grčijo, globoko na Peloponez, kjer bivajo njihovi ostanki še danes.

V goratem svetu, katerega obala je ostala dolgo časa brez kulturnih stikov z zunanjim svetom, živi arnavtsko pleme v dokaj primitivnem stanju. Zahodni vplivi, ki so pljuskali v severnejše primorje Jadrana, Albanije niso dosegli. Dežela je postala znana v mednarodnem svetu šele, ko je jela razpadati Turčija in so se diplomati ponovno zavzemali za njeno samostojnost. Ko so v balkanski vojni Srbi osvojili Lješ in Drač, da bi si takoj odprli vsaj majhno okence v pomorski svet, je na pritisk velesil ostala Albanija neokrnjena in doživela smešno epizodo z vsiljenim ji nemškimi princem, l. 1914. pobežim »krajem« Wiedom.

Po prizadevanju zahodnih velesil je ostala Albanija tudi po svetovni vojni samostojna. Italijani so sicer zasedli Valono, a so jo morali zapustiti. Obdržali so le majhen otok Saseno pred pristaniščem.

Mobilizacija na Poljskem

POLJSKA JE VČERAJ POKLICALA POD OROŽJE NOVIH 6 LETNIKOV REZERVISTOV — LIPSKI PRINASA NEMŠKE ZAHTEVE

VARSAVA, 12. aprila. Poljska je odredila včeraj takojšnje vpolike 6 nadaljnjih letnikov rezervistov. Računa se, da ima sedaj pod orožjem že čez 1 milijon mož. Ker zbira Nemčija neprenehoma čete na vseh poljskih mejah, se vrši na poljski strani naglo utrjevanje postojank. Položaj postaja vedno bolj napet.

VARSAVA, 12. aprila. Danes je dopotoval v Varšavo poljski veleposlanik v Berlinu Lipski, ki baje nosi svoji vladi dokončne nemške predloge o ureditvi poljsko-nemškega spora. Nemčija želi, kakor znano, avtomobilsko cesto skozi koridor, odstop nekaj nemških krajev od meji in izboljšanje položaja Nemcev v Gdansk.

Nemški življenjski prostor

RAZŠIRITI GA JE MOGOČE NA VES SVET, KER JE POPOLNOMA IDENTIČEN Z IMPERIALIZMOM, KATEREMU JE TREBA POSTAVITI MEJE

LONDON, 12. apr. »Daily Telegraph« objavlja članek, v katerem razpravlja o nemškem pojmu »življenjskega prostora«. Ta življenjski prostor je bil sprva, pravi list, omejen na ozemlje, na katerem stanovali prebivalci nemški narod. Zaradi zakrožitve nemškega življenjskega prostora je morala biti priključena Avstrija in Suedska, ko pa je bilo to doseženo, se je nenadoma nemški življenjski prostor razširil na nemško, češko in slovaško. Ko je sedaj vključena tudi ta, se je razširil

že na Poljsko in ko bi bila še Poljska priključena, bi se razširil do Črnega morja, od Črnega morja na Dardanele in Turčijo, od Turčije na Mezopotamijo, Indijo itd. Na ta način bi zajel nemški življenjski prostor nazadnje lahko ves svet. Zato se mora danes zavedati vsak Anglež, da je pojem življenjskega prostora popolnoma identičen s pojmom imperializma, katerega končni cilj je zavladati nad svetom. Prav to pa je treba preprečiti.

Pred angleško izjavo

VSEBINA IZJAVE CHAMBERLAINA IN HALIFAXA ZA JUTRI JE ŽE Določena, GRE LE SE ZA OBLIKO.

LONDON, 12. aprila. V Londonu se opaža danes popuščanje napetosti. Izjavi, ki jo bosta podala jutri Chamberlain pred poslansko in Halifax pred lordsko zbornico, sta že v načelu določeni, gre le za obliko. Ta je odvisna od pogajanj z vladami balkanskih držav. Poslanika v Atenah in Ankari sta že sporočila grški in turški vladi pripravljenost Anglije, da garantira njihove meje. Obe vladi sta

sprejeli izjavo z velikim zadovoljstvom, zato se pričakuje, da bo ta garancija vključena tudi v obeh jutrišnjih izjavah. Glede Rumunije se pogajanja zaključujejo. Rumunija se pridruži bloku pod istimi pogoji kakor Poljska. Angleško-italijanskega sporazuma Anglija ne bo odpravila, kakor tudi ni monarhizma, ker meni, da so došli bolj efektni vojaški ukrepi.

Amerika v obrambni fronti

WASHINGTON, 12. aprila. Prezident Roosevelt je včeraj ob priliki konferencie tiska izrecno opozoril na članek »Washington-Post«, o katerem je rekel, da je odličen, jasen in pošten. Treba ga je shraniti za bodočo generacijo, da bo služil kot dokaz o stališčih Amerike nasproti sedanjim evropski situaciji. Članek namreč trdi, da je mogoče odkloniti vojno le, če bodo pokazali svobodni narodi odločnost, se preden bo prepozno. Pritisk, ki ga vrši os, je mogoče ustavi le z resnim odporom, kajti le ta jezik razumeje totalitarne države. Te morajo razumeti, da predstavljata sama Amerika neprimerno večjo moč kakor vsa ostala skupaj. S tem v zvezi omenja članek tudi besede Roosevelta, ki jih je izustil pred tremi dnevi v Warm Springu, ko je nenadoma prekinil velikonosne politične, rekoč, da se bo vrnil tja v jeseni, če »ne bomo imeli preje vojne«. Dejstvo, da je govoril v prvi osebi množine, dokazuje nepobitno, da Amerika v eventualni vojni ne bo ostala ob strani. »Havas« k temu članku pripominja, da se sicer ne more trditi, da bi bil ta članek osebno mnenje Roosevelta, da pa predstavlja vsekar v zvezi z okoliščinami, da ga je omenil sam Roosevelt na kongresu tiska, poluradno mnenje USA.

Premirje v Palestini

JERUZALEM, 12. aprila. Včeraj sta nenadoma prispela v Kairo predsednik cionistične organizacije dr. Weizmann in egiptski veleposlanik v Londonu. Bila sta takoj sprejeta pri egiptskem ministrskem predsedniku. Prav tako so prispeli v Kairo arabski delegati, ki so se udeležili neuspele palestinske konference. Zaradi zasedbe Abesinije je nastal v razmerju med Arabci in Zidi preobrat in nastal je nov psihološki moment za sporazum v Palestini. Ker je nastalo v Palestini sami tudi že premirje, je bilo več čet poslanih v Egipt za obrambo Sueškega prekopu.

RAZPUST NACISTOV V BOLGARIJI. SOFIJA, 12. aprila. Notranji minister je včeraj razpustil narodno-socialistično stranko.

Anglija je ljubosumno pazila na malo pastorko, katere samostojnost naj bi zagotovila svobodno vstop v Jadrano. Po tiranski pogodbi l. 1926, se je vpliv Italije okraj Otranta dokončno uveljavil. Zda je domovina junakega Skenderbega

MADŽARSKA IZSTOPILA IZ ZVEZE NARODOV

ŽENEVA, 12. aprila. Za Peruem je včeraj izstopila iz Zveze narodov tudi Madžarska.

BELGIJSKI OBRAMBNI UKREPI. BRUSELJ, 12. aprila. Belgija je storila podobne obrambne ukrepe kakor Nizozemska.

ITALIJANSKO SPOROČILO GRČIJI. RIM, 12. aprila. Italijanska vlada je sporočila grški vladi, da bo spoštovala nedotakljivost Grčije. Vse druge vesti da so izmišljene.

BOJEVNIŠKI MANIFEST ALBANEC. PARIZ, 12. aprila. Bojevnika organizacija s solunske fronte, Poilus d'Orient, je včeraj naslovila na albanski narod manifest, poln simpatij.

KRALJICA GERALDINA ZBOLELA. ATENE, 12. aprila. Stanje albanske kraljice Geraldine, ki je morala takoj po porodu bežati iz Tirane, se je včeraj nenadoma poslabšalo. Prepeljal so jo v bolnišnico v Lerino.

IZJAVA TURCIJE

ANKARA, 12. aprila. Ministrski predsednik je včeraj v parlamentu objavil rezultate razgovorov z romunskim zunanjim ministrom in poudaril, da v skrajno napetem položaju Turčija zaupa v svojo moč in da bo ostala zvesta danim besedam. Tisk izraža odkrito svojo nejevoljo zaradi zasedbe Albanije.

SESTANEK DVEH CERKVENIH POGOLAVARJEV.

CARIGRAD, 12. aprila. Danes prispe iz Londona v Carigrad canterburyški nadškof, da se sestane s carigradskim patriarhom.

BORZA. Curih, 12. aprila. Devize: Beograd 10, London 20,87%, Pariz 11,80%, New York 44,6, Berlin 178,80, Milan 23,45, Budimpešta 87, Sofia 5,40, Bukarešta 3,30.

Vremenska napoved. Sončno, suho in podnevi toplo vreme bo trajalo najbrže še nekaj dni nespremenjeno dalje. Ponekod lahko pooblaščen brez padavin.

podlegla usodi vseh nezaščitenih zemelj na morskih ožinah in svet z napetostjo pričakuje nadaljnega razvoja dogodkov v deželi Skiptarov. Kjer se je Italija čez noč znašla pred vrati starih prometnih poti v notranjost Balkana.

Domači zapiski

Posvetovanja v Beogradu

Včeraj je prispel v Beograd podpredsednik HSS inž. Avgust Košutić. Na stanovanju dr. Ninića je bila ob 10. dopoldne seja Bloka sporazuma, ki ji je prisostvovalo 12 politikov. Ugovorili so, da obstaja popolno soglasje med Beogradom in Zagrebom glede razvoja notranje političnih prilik. Danes dopoldne je bil inž. Košutić sprejet pri predsedniku vlade Cvetkoviću. V političnih krogih trde, da so opozicijski politiki razgovarjali tudi o zunanjepolitičnem položaju in primeri z zadnjimi dogodki in napovedujejo skorajšnji ponovni sestanek Cvetkovića z dr. Mačkom.

Vološin v Mariboru

Bivši predsednik Karpatske Ukrajine, msgr. Vološin, se je včeraj mudil v Mariboru. V spremstvu bivšega prosvetnega ministra Avgusta Stefana se je z avtomobilom pripeljal iz Zagreba. Po kratkem postanku v mestu je nadaljeval pot na Dunaj in v Bratislavo, kjer se bosta sestala z ministri bivše podkarpatske vlade. Na Dunaju je do 1500 beguncem iz Karpatske Ukrajine in njih vodje se hočejo pri Madžarih zavzeti za samostojnost svoje domovine. Kakor poroča »Slovenec« je Vološin izjavil, da usoda Karpatske Ukrajine še ni dokončno rešena. Z gostoljubjem v Jugoslaviji je bil izredno zadovoljen.

V čem je kriza demokracije

Razdrapanost današnjega družabnega življenja, trenja novih političnih, socialnih in ekonomskih sil v mejah posrednih držav in mednarodnih odnosih pretežno palmiti človeštvo v novo katastrofo. V takšnem položaju je neobhodno potrebno, da pridejo na krmilo države in vsi ustanovi sposobni in preizkušeni ljudje, ki so do razliki sodobnim državam in mednarodnim zahtevam. Le ti, ki imajo popolno narodno zaupanje, solidno znanje in veliko izkustvo brez sumljive moralne kvalitete bodo zadostili zahtevam demokracije in prebrhali sedanjo krizo, piše »Slobodna misao«.

Novi člani Delavske zbornice

Za nove člane Delavske zbornice v Ljubljani je minister za socialno politiko imenoval 43 članov Zveze združenih delavcev, 1 člana Narodne strokovne zveze, 3 člane Zveze strojnikov Jugoslavije, 3 člane Zveze grafičnih delavcev in 10 članov Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev.

Naša trgovina in Nemčija

Po gospodarski okrepitvi v srednji Evropi je Nemčija z znano pogodbo z Romunijo znatno okrepila svoj vpliv v jugovzhodni Evropi. »Metalurgija« poroča, kakšne bi bile osnove za poživitev nemške trgovine z našo državo. Minimalna baza pri pogajanjih z Nemčijo bi slovela na ponudbi, ki jo je stavil dr. Funk naši vladi ob priliki svojega bivanja v Beogradu: Nemčija bi prevzela polovico naše rudne proizvodnje: železa, antimonu, bakra in magnezije ter polovico pšenične letine; Nemčija bi s svojimi stroji pomagala k izgradnji avtomobilskih cest v Jugoslaviji; Nemčija bi dala Jugoslaviji na razpolago finančna sredstva za eksploatacijo rudnega bogastva in zagotovila stabilnost cen naših pridelkov.

Kanal Donava—Vardar—Solun

Med Jugoslavijo, Romunijo in Bolgarijo se nadaljujejo pogajanja za zgraditve kanala, ki bi bil ploven tudi za težje ladje. Izhodišče kanala, ki bi bil ne samo važnega gospodarskega, temveč tudi prometno političnega in strateškega značaja, bi bilo po novih načrtih pri izhodu Timoka v Donavo, na meji treh držav. Po dolini Timoka in dalje preko Niša v Moravo in Vardar do Soluna spadajo rečni sistem kanala bi prihranili ladjam, ki plovejo zdalej po Donavi in Črnem morju skozi Dardanele v Sredozemlje, 1420 km poti! V primeru vojnih zapletov na jugovzhodu Evrope bi zunanji dovoz ne bil vezan na dardanelsko ožino, blago bi lahko prihajalo neposredno v Podonavje, Kanal, 510 km dolg, bi stal blizu dve milijardi din, ki bi se razdelili po ključu na tri države tako, kakor bi pač od nove gradnje vsaka imela koristi.

Novice

Prosvetno delo kmetske mladine

LEPO USPEL PROSVETNO-ORGANIZATORNI TEČAJ V MURSKI SOBOLI.

Za prekmursko Društvo kmetskih fantov in deklet je bil v soboto in v nedeljo, 1. in 2. aprila, prirejen prosvetno organizatorni tečaj. Udeležilo se ga je precejšnje število kmetske mladine iz najrazličnejših krajev Prekmurja. Za idejno vzgojo tečajnikov so bila važna predvsem predavanja o bistvu kmetsko-mladinskih gibanj, pomenu lastnih organizacij, o zgodovini kmetskih gibanj in pod. Praktično stran tečaja predstavljajo predavanja o kmetijstvu, praktičen pravni pouk, vodstvo organizacij o odru, zemljiški

knjigi in pod. V zvezi s tečajem je bila tudi ekskurzija na Kmetijsko šolo v Rakicah in v okolje zemljiške knjige. Predavali so: Zvezina predavateljica Ivan Kronovšek in Nemec ter prijatelj kmetijsko mladinskih prizadevanj oziroma strokovnjaki: Stefan Kovač, prof. Liška, E. Titan, inž. Petkovšek, L. Džuban in R. Čačinovič. Lep odziv prekmurske kmetijske mladine bo gotovo mnogo pripomogel tudi prekmurski vasi k potrebni osamosvojitvi.

Zborovanje koroških borcev

Bivši koroški borci so se te dni zbrali na IV. rednem običnem zboru, da razmotirajo o delu, ki so ga že izvršili ter o smernicah za bodočo poslovno dobo. Polnoštevilna udeležba delegatov vseh 21 krajevnih podeljank ter poverjenikov je mogočeno vplivala na dobro razpoloženje nekdanjih čuvarjev naše severne meje. Zbor so počastili s svojo prisotnostjo tudi zastopniki bratskih bojovniških društev.

Običnemu zboru je predsedoval polkovnik v p. Viktor Andrejka, ki se je predvsem spominjal našega vrhovnega zapovednika kralja Petra II., kateremu je Legija iz srca vdana, neomajno zvesta ter pripravljena, slediti vsakemu njegovemu poveličju.

Po obširnem poročilu predsednika polkovnika Andrejke so pozdravili zbor v iskrenih in toplih besedah za Zvezo volnih dobrovoljcev dr. Hebein, za vojne invalide g. Marinko ter tovariši Julij Guštin za Zvezo legionarjev in Zvezo Maistrovih borcev. Tovariške besede zastopnikov teh društev so bile sprejete z velikim zadovoljstvom ter dokazale, da so vsi bivši bojovniki le ena sama družina, ki jim je na srcu le dobrobit in procvit narodne države, katero so s svojim junaštvom in požrtvovalnostjo pomagali ustvarjati ter dovesti do današnje moči in splošnega ugleda.

Poročila društvenih funkcionarjev so bila izročena delegatom že pred običnim zborom ter so bila soglasno sprejeta.

Po kratki debati je bila sprejeta obšir-

na resolucija, katere se bo predložila vsem merodajnim činiteljem v blagohotno upoštevanje.

Bivši severni borci stoje ob 20 letnem jubileju, odkar so z orožjem v roki dokazali svojo zvestobo in ljubezen do rodne grude, ter so uverjeni, da jih ne bodo pozabili oni, ki vodijo usodo naroda, pa tudi ne široka javnost, ki je že doslej dokazala, da ve čemti storjeno delo. S soglasnim sklepom je bila izvoljena nova uprava društva: Predsednik polkovnik Viktor Andrejka, I. podpreds. K. Šegman, II. podpreds. Dominik Marušič, I. tajnik F. Kristan, II. tajnik Hinko Zajc, blagajnik Ciril Oman, odborniki: Bogomil Leban, Edo Pičman, dr. Ervin Mejak, dr. Ivo Pertot, Anton Gril, F. Vergelj (Jesenice), Janko Wagner, Matej Arnelc (Oba Celje), ing. Lojze Zupančič, Fran Staudegger (Trbovlje), Martin Kunstler (Litija). Namestniki: Janko Brišček (Celje), dr. Anton Grebenc, Kari Kristan, Kervin Franc, ing. Ivan Poženel, Ivan Mohar, Valter Drago, Ciril Zupan. Nadzorstvo: Drago Mašek, podpolkovnik, J. Stirn, Stanko Gaberšek, Lojze Pečnik (Kranj), Julij Kovačič. Častno razsodišče: Bogomil Burnik, major v p., Julij Zupan.

Predsednik polkovnik Andrejka je zaključil veličastno skupščino z globoko zahvalo vsem, ki so društvo moralno in materialno podpirali, predvsem pa naše časopisje, ki je v znatni meri pomagalo, da se je široka javnost seznanila z onimi borci, ki so ji zagotovili trdno severno mejo.

30 delavcev toži podjetje Westen

Celje, 12. aprila.

Vsem je še v spominu velika stavka jeseni 1936. leta. Po stavki je odpuščilo podjetje Westen okrog 80 delavcev, od katerih je večina ni dobila nove zaposlitve. Zdaj se je zbralo okoli 30 takih brezposelnih, da iznesejo pred sodiščem svoje zahteve do tovarne Westen. Trde namreč, da jih je podjetje razpustilo kot prevratneže, jim vtilnilo v knjižnice neka tajna znamenja in jih ocenilo tako, da ne morejo več dobiti zaposlitve. Vsak izmed

teh ljudi pripoveduje in našteva mnogo primerov, kako je zamenjal iskal delo, kako je bil že sprejet, pa takoj spet poginjal na cesto, ko je pokazal knjižico, o kateri je rekel neki podjetnik, da je kar za muzej. V nekaj reportažah smo že pokazali kako te ljudi in njih družin in tesno povezanost socialnega problema z narodnim. Žalostno je, da si morajo po tolikih letih ti ljudje sami iskati pravico na sodišču.

Jubilej slikarja Riharda Jakopiča

Danes praznuje slikar Rihard Jakopič svoj 70. rojstni dan. Ob tem jubileju zre umetnik z zadovoljstvom na svoje več ko 40-letno umetniško delovanje, ki se je začelo zlasti z razstavo tedanje mlade slovenske slikarske generacije na Dunaju leta 1900.

Prehod iz 19. v 20. stoletje je za slovensko duhovno življenje odločilnega pomena. Tedaj je vstal na vseh področjih duhovnega ustvarjanja močan, bojevit rod, ki je hotel postaviti in je tudi postavil tako slovensko upodabljalstvo kakor besedno umetnost na nove temelje ter ji dal novo vsebino in obliko. To je rod Ivana Cankarja, Zupančiča, Ketteja, Murma, Groharja, Jakopiča in drugih pomembnih oblikovalcev.

Jakopič je bil rojen 12. aprila 1869 v Ljubljani. Po srednji šoli je študiral slikarstvo na Dunaju in v Monakovem pri slovitem Aizbeu. Nato se je vrnil v Ljubljano, kjer se je po nekaj preseljenih nastanil za stalno. Zgradil je tudi razstavni paviljon, ki nosi po njem ime.

V štirih desetletjih plodnega umetniškega dela je Jakopič ustvarjal premmogo

umetnin, ki zavzemajo s svojo razgibanostjo oblik in bogastvom barv edinstveno mesto v slovenskem slikarstvu. Vendar pa kljub visokemu jubileju mojster še ni prenehal ustvarjati in iskati, zato smemo pričakovati od njega še mnogo zrelih umetnin.

Zagonetna smrt 78 letne starke

HIŠNA DEKLA DAJALA STARKI V HRANO ŽVEPLO IN ŽIVO APNO

V Zalogu pri Zalcu so se že dalj časa širile govorice o žalostnih razmerah v hiši posestnika brez otrok, 66-letnega Franca Štukovnika. V ponedeljek zvečer je umrla njegova 78-letna žena Neža in raznesla se je govorica, da ni umrla naravne smrti. Orožniki so zaslišali dekle, 32-letno Marijo Kleper, ki je priznala, da je mesec dni dajala starki v hrano žveplo in živo apno, baje na gospodarjevo prigovarjanje. Pravi, da je z gospodarjem zanosila in da ji je dal on neke praške za odpravo plodu, tega pa ona ni hotela in se je odločila za zločin. Danes dopoldne se je napotila v Za-

o. V Londonu je diplomirala na politični in na lingvističnem inštitutu gđ. Sonja Stojanova, dipl. fil. iz Celja.

o. Nova postojanka Maistrovih borcev. V nedeljo dopoldne bo v Korenjakovih gostilni pri Sv. Barbari v Halozah ustanovljen občni zbor odseka Zveze Maistrovih borcev.

o. Brezno ob Dravi. Letošnjo Veliko noč smo obhajali prav veselo. Po dolgem času so v cerkvi zapele zopet orgle. Tudi tovarniška godba na pihala se je dvakrat dobro odrezala.

o. S kolesa je padel in se težko poškodoval po glavi in ramenih 37-letni vničar Jože Dužič iz Jarenjskega dola.

o. Tatvina zlate ure. Posesniku in železničarju Antonu Amonu iz Spodnje Polskave so neznani zlikovci ukradli iz sobe zlato uro.

o. Pretep v Prosvetnem domu. V prosvetnem domu na Črešnjecju so se fantje med seboj v pijanosti stegli. Na koncu so se pokazali noži, ki pa seveda niso ostali brez posledic.

o. Tatvina mesa. Neznani tatovi so odnesli posesniku Kovač Francu na Spodnji Polskavi pri Pragerskem iz podstrešja vso zalogo svinjskega mesa. Za storilci ni sledu.

o. Uspela prireditve spodnjepoljskega Sokola. Sokolska četa na Spodnji Polskavi je uprizorila na velikonočni ponedeljek komedijo v 3 dejanjih »Glavni dobrote«. Potek igre je bil dober in tudi igralci so svoje vloge dobro izpeljali.

Celje

o. Požar na Ostrožnem. Sinoči so po neprevidezosti najbrže otroci povzročili požar v škodnju Velenška Franca, ki ima na Ostrožnem 46 gostilno. Na kraj požara se prihiteli po vrsti gasilci iz Celja, Lopate, Babnega in Gaberja, ki so preprečili, da se požar ni razširil še na sosednje hiše. V gospodarskem poslopu je pogorel stroj in 4 vozovi sena. Škoda ima posestnik okroglo 50.000 din.

o. Iz bolnišnice. Umrl je 37-letni trg. pomočnik Jože Stanič iz Celja. — Matiju Orešnik iz Sv. Jederti pri Gotovljah je pri velikonočnem streljanju odtrgal roko.

o. Naročniki naj oprostijo, če dobivajo te dni list malo pozneje kot običajno. Brzi vlak, ki prihaja iz Srednje Evrope, ima radi položaja v tem delu sveta stalne zamude. — Naročnike prosi uprava, da javijo nerednost v dostavljanju.

Ptuj

o. Primarij bolnišnice dr. Aleksander Kuhar bo odsoten do 29. maja.

o. Zvočni klni Ptuj bo predvajal danes in jutri »Mali lord Fauntleroy«.

o. Obe roki težko poškodovani. Znidariju Janezu, 14-letnemu pos. sinu iz Dravkove pri Mali Nedetji sta eksplodirali v roki pramni.

o. Napad. Silec Martin iz Gomile pri Vurberku in Kolaric Martin iz Rogoznice pri Sv. Rupertu v Slov. gor. sta napadla dimnarja Kokola Jožefa iz Vurberka. Prvi ga je z nožem, drugi pa s kolom. Njegovo stanje je zelo resno.

o. Muzikantova usoda. Sagadin Franc in Jurečko Franc iz Medvedev pri Malpergu sta na Veliko noč napadla na cesti 36-letnega muzikanta Dorčka Jožefa, ker jim nekdo ni hotel igrati. Do nezveste sta ga obdelala z nožem in pestmi. Dobil je več zabodljajev, polomila sta mu zobove in roko.

o. V šlo pa je sunil. Živiča Mihaela, delavca iz Sp. Brega, je v gostilni Koder na Sp. Bregu sunil v šipo Tomazil Rudolf iz Sp. Brega. Razbito steklo je Živiču prerezalo več žil na roki.

p. Napadli so ga. Neka skupina fantov je napadla v Gaberniku Krajca Jožefa iz Sp. Velovljaka iz neznanega vzroka. Eden mu je s kolom zlomil nogo.

»Glejte, gospod doktor, kakor hitro pridem v službo, začnem zehati in ne morem več nehati!«

Maribor

Tragičen konec mlade ljubezni

V Židovski ulici 12 sta se s prestreljenimi srci posovila od življenja 26 letni zobotehnik Sebastijan Vigele in 16 letna Kristina Štamfar

Danes zjutraj so zaslišali stanovanke v Židovski ulici 12 dva zaporedna strela. Ljudje so se kmalu pomirili, ker so mislili, da kdo strelja golobe. Kmalu po 6. uri je prišla na dvorišče gospa Štamfarjeva s Koroške ceste in je povpraševala ljudi po svoji hčerki, ki da je silno obiskala svojega zaročenca, 26-letnega zobotehnika pri dr. Stamolu Sebastijana Vigele. Stanovanke so nato pričeli trkati na vrata sobe, v kateri je stanoval navedeni Vigele. Na trkanje pa se niti ni oglašil.

Ljudje so nato poklicali policijo, ki je vdrla skozi dvojna vrata v stanovanje. Vrata so se dala le stežka odpreti, ker so bila založena s kovčegi in skrinjami. Ko so organi policije vdrli v sobo, se jim

je nudil strahovit prizor. Na neodgrnjeni postelji je ležala 16-letna Kristina Štamfarjeva, poleg nje na tleh pa njen zaročenec Sebastijan. Oba sta bila mrtva. Na nočni omarici je še gorela električna svetilka. Takoj nato so organi opazili, da je ogledalo na pšili prestreljeno. Na ogledalu sta bili prilepljeni dve Vigeletovi sliki, čez celo ogledalo pa napis »To je bil poskusni strel. Srečen sem!«, kar je bilo napisano v nemškem jeziku.

Komisija je na licu mesta ugotovila, da gre brez dvoma za dvojni samomor, ki je bil izvršen po skupnem dogovoru obeh mladih ljudi, ki sta jedva nameravala stopiti v zakonsko življenje. Zdravnik dr. Zorjan je ugotovil, da imata oba pre-

streljeni srca ter da je smrt nastopila v najkrajšem času. Na nočni omarici je poljca našla več popisanih lističev, s katerimi se oba zaljubljenca poslavljata od svojcev. Sebastijan je na enem izmed listkov napisal: »Kristina je po strelu še štiri minute živeła. Zbogom!«

Stanovanke so našemu poročevalcu pripovedovali, da je vso noč hodil po dvorišču Kristinino oče in trkal zaman na Sebastijanova vrata, zahtevajoč, da se hčerka nemudoma vrne domov. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen z vsemi okolnostmi, ki so dvema mladima človekoma branile, da bi si ustvarila svoje ognjišče kot jima je narekovalo srce.

stem, da je bilo te dni vloženo v njegovo letno vilo med Pohorskim domom in Sv. Boženkom na Pohorju. Vlomilci so odnesli dva daljnogleda in precej posteljnine.

m. Prometna nesreča v Plinarniški ulici. Včeraj popoldne se je v Plinarniški ulici strl dvoprepni voz, ki je bil težko natovljen. Zdrobili sta se dve kolesi. Kočijaž Mehmed Ismajli je padel pod voz, ostal pa je k sreči nepoškodovan. Eno kolo je zadelo delavko Ivano Čakševico v trebuh ter jo nekoliko poškodovalo.

m. Pod lokomotivo. Blizu Slovenske Bistrice je lokomotiva sunila na tla 39-letnega delavca Konrada Čobca iz Maribora, ko je hotel prekorčiti železniško progo. Nesrečnež je obležal s hudimi notranjimi poškodbami. Ponesrečenca so prepeljali v tukajšnje bolnišnico.

m. Čigavo je kolo? Blizu neke gostilne na Meljskem hribu so našli kolo brez znamke z evidenčnim številko 129840. Lastnik naj se zgleda na policiji, kjer mu bodo kolo vrnili.

m. S strehe je padel v Delavski ulici 58-letni zidar Henrik Lepenik in si zlomil hrbtenico. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m. Smrtna nesreča s staro puško. Za Veliko noč je streljal po starem običaju tudi posestnik Franc Gorjup iz Zg. Gradca pri Šmartnem. Staro puško pa je razneslo in razbita cev je očeta 8 otrok na mestu ubila.

m. Beg iz ječe. Med delom v pisarnah

demonstriral Kuglerjev studenec in pripravo prodal. Za zadevo so zvedeli tudi tezenski orožniki, ki so ukradene predmete vrnili pravemu lastniku, tatu pa ovadili sodišču.

Modernizacija avtobusne postaje

Mariborska avtobusna postaja na Glavnem trgu se vedno bolj izpopolnjuje. Pred dnevi so pri prometni pisarni odprli najmodernejšo bencinske črpalke. To je za avtomobiliste velika pridobitev, saj se lahko na Glavnem trgu preskrbijo z gorivom, oljem, vodo in zrakov. Nove naprave dajejo avtobusni postaji še posebno lepo lice.

REKORDEN NAVAL V BOLNIŠNICO

Včeraj je bil v tukajšnje bolnišnico tak naval bolnikov, kakor ga še uprava bolnišnice niti nima. Vsega so iskali pomoči 104 bolniki, dočim jih je bilo sprejetih 91. Vsekakor so tega navala krivi v precej-

Uspešen razvoj našega mototurizma

PLODONOSNO DELOVANJE MARIBORSKEGA TOURING-KLUBA OB SEVERNI MEJI

Sinoči je bil v lovski sobi pri »Orlu« občni zbor Touring-kluba v Mariboru, katerega so se udeležili mnogi zastopniki raznih tukajšnjih sportnih ustanov, med drugimi tudi delegat centralne uprave ITK g. Pinter iz Beograda, delegat ljubljanske podružnice ITK g. Jerman, predsednik Tujokoprometne zveze v Mariboru g. inž. Štajmer, ravnatelj dr. Tomišek in dr.

Zborovanje je vodil predsednik ITK v Mariboru ravnatelj g. Loos, ki je v stvarih obrisih pokazal prizadevanje mariborske podružnice ITK za razvoj mototurizma, ki je zlasti na meji posebne važnosti. Touring-klub se je pečal z vsemi problemi našega mototurizma, posebno pa se s perečim cestnim vprašanjem. Delovanje ITK je dvojno: vsem tujim mototuristom pomaga kot prijatelj na

mototurizma na severni meji. Zanimivo je, da število tujih mototuristov usodno pada. Dočim je leta 1937. prepotovalo našo mejo pri St. Liju še 19.385 mototuristov, je lani prišlo samo še 5739. Vzrok naglemu padcu avtomobilistov in motokiklistov so slabe ceste in mednarodni politični položaj.

Po blaginjskem poročilu g. Kralja in razrešnici, ki jo je predlagal dr. Stamo, je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik ravnatelj Loos, odborniki Antončič, prof. Baš, Bergant, Boltavzer, dr. Čijan, Glavič, Hlebš, Hrovat, Jarc, Jakš, Lah, L. Kramberger, Kralj A., Lepoš, Pfeiffer, Roglič, Weiss in Voršič. Nadzorni odbor sestavljajo predsednik inž. Štajmer, dr. Tomišek, dr. Stamo, Rodošek in Lekan.

Pozor! V dveh dneh bo žrebanje!

Dne 14. t. m. se prične novo kolo drž. razredne loterije. Veliki in majhni dobitki v skupni vrednosti dln 65.000.000!

Naivežli možni dobiček dln 3.200.000! — V naši hiši sreče in glavni kolekturi

bančni poslovalnici BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25, Telefon 20-97,

so nove srečke še na razpolago — Vsak je svoje srečke kovač! — Odločite se pravočasno!

meji z raznimi nasveti in pojasnili, lastnim članom pa pomagali nabaviti za potovanja v tujino potrebne mednarodne dokumente.

Sledilo je tajniško poročilo g. Berganta, ki je v podrobnosti orisal delo mariborske podružnice ITK in navedel nekaj prav zanimivih številok o razvoju

Delegat središnje uprave ITK iz Beograda g. Pinter je nato pojasnil zborovalcem, da že sedaj izdaja ITK svojim članom karnete, triptike in mednarodne dokumente potom Avto kluba, v bodoče pa bo dobil Touring klub enako pravico izdajanja kakor Avto klub.

šnji meri velikonočni prazniki. Pred prazniki se nikomur ne ljubi v bolnišnico — vsak rad obhaja praznike doma. Nekoliko pa seveda tudi prazniki napravijo ljudi bovine.

m. Zveza kulturnih društev ima v nedeljo, 16. aprila, ob 10. dop. v mali dvorani Narodnega doma svoj občni zbor. Včlanjena društva so vabljena, da se istega v čim večjem številu udeležijo.

m. Tekstilne delavce opozarjamo na velik šod tekstilnega delavstva, katerega sklicujejo vse tri strokovne organizacije v Mariboru in ki bo v nedeljo, 16. t. m., ob pol 10. v Gambrovi dvorani. Na shodu bodo trije govorniki poročali o važnih problemih tekstilnega delavstva. Ker je obstoj mariborske tekstilne industrije ogrožen in preti delavstvu velika katastrofa naj se vsi udeležijo shoda in s tem pokažejo, da se zavedajo resnosti časa.

m. Prijave za sokolski pomladanski izlet, ki bo v nedeljo, 16. t. m., se sprejemajo v pisarni »Putnik« do vključno petka, 14. t. m., ker je število sedežev omejeno. Zdravo!

m. Dela na Pohorski cesti se nadaljujejo. V kratkem bodo dokončani zadnji kilometri avtomobilske ceste k cerkvi sv. Aneha na Pohorju.

m. Novinarski klub. Drevi ob 18. uri v kavarni »Bristol« važna seja. Polnoštevilna udeležba potrebna!

m. Humoristični večer dr. Travnerja in Podkrajška. Drevi ob 19. uri v Delavski zbornici humoristični večer, pri katerem bo sodelovala dr. Travner in Božo Podkrajšek.

m. Dr. Blanke okraden. Mariborski odvetnik dr. Oton Blanke je prijavi obla-

* Moderne kuhinjske ure od din 85.— dalje, tudi na obroke brez zvižanja cen, pri M. Ilger-jev sin, juvelir, Gosposka 15. okrogne sodeča v Mariboru je pobežnil nedavno obsojeni Ignac Krajnc iz Zilkarcev. Baje se je ustrašil nove kazni za zločine, ki so prišli na dan šele po obsojnosti.

* Že v dveh dneh (14. t. m.) bo žrebanje drž. razredne loterije. Kdor še nima srečke, se naj obrne nemudoma na našo hišo sreče in glavno kolekturo Beza k. Maribor, Gosposka ulica 25, kjer so nove srečke še na razpolago. Vsi oni, ki jim je bančna poslovalnica Bezjak poslala nove srečke in ki se ne nameravajo udeležiti bližnjega žrebanja, naj vrnejo srečke čimprej.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angelu varhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Do vključno petka, 14. aprila. »Hotel Sacher«. Willi Birgel, Sybille Smitt, Elfi Mayerhofer.

* Kino Esplanade. Do vključno četrta izredno lepi Ganghoferski film »Kralj platinke«. Sledi »Na Soči 1917«.

* Kino Union. Do vključno četrta sijajni vesel film »Čuvaj Indije« s Shirley Temple.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2347,20 — 2385,20, Berlin 1779,12 — 1796,88, Bruselj 744 — 756, Curih 935 — 1005, London 207,15 — 210,35, New York 4408 — 4468, Pariz 116,95 — 119,25, Trst 232,05 — 236,05.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna skoda 458 — 459,50, 4% agrarij 61,50 bl. 6%, dalm. agrarij 89 bl. 7%, stab. pos. 99 bl. 7% inv. pos. 99 — 100, 7% Blair 94 bl. 8% Blair 99 — 100. Delnice: Osješka sladkorna 85 d., Isis 25 d.

Neznan utopljenec sredi Drave

Ko sta se danes dopoldne vozila dva Mariborčana s sandofino od Mariborskega otoka proti državnemu mostu, sta sredi Drave opazila moško truplo. Veselata sta proti bregu, kjer sta vzela splavarski čoln in z njim veselata za truplom. Utopljenca sta naložila v čoln in ga odpeljala.

na desni breg pod mostom. Identiteta utopljenca, ki je okoli 45 let star, ni znana. Mož je oblečen v delovno obleko, na sebi je imel predpasnik. Domnevajo, da je utopljenec kak splavar iz Dravske doline.

Košarški spor pred državnim svetom

Nedavno je upravno sodišče priznalo košarški občini pravico do davčnin od tovarn, ki poslujejo v njenem področju. S to razsodbo pa se mestna

občina ni zadovoljila. Zato je odposlala pritožbo na državno sodišče, ki bo izreko v znanem košarškem davčnem sporu res zadnje besedo.

Ptujsko cesto je treba škropiti

Z lopim vremenom je nastopilo za stanovanje ob Ptujski cesti veliko zlo, o katerem se vsako leto mnogo govori in piše, pa ničesar ne ukrene. Za vsakim motornim vozilom se dvigujejo s ceste oblaki prahu, ki se useda na hiše, okna, vrtove in na pešce. To zlo je že kar neznosno. Ne samo, da je zelo neprijetno, prah je človeškemu zdravju tudi največji sovražnik. Zato se ni čuditi, če se tuberkuloza ob prometnih in neškropljenih cestah vedno bolj širi. Naj se zganeto merodajni gospodarji in odredijo škropljenje Ptujске

ceste, pa jim bodo Tezenčani za to bolj hvaležni kakor pa za brezplodno polmiko.

Zanimiva tatvina pri Teznem

Nedavno si je šofer Kugler iz Dobrave pri Teznem izkopal nov vodnjak. Napravil si je pripravo vedrico in navijalo, za kar je potrošil nad 300 dinarjev. Nedaleč od njega je neki brezposelni delavec tudi kopal vodnjak za »nekega državnega uradnika. Ta je naročil delavcu, naj mu kupi vse potrebno. Kopač pa si ni delal mnogo skrbi. Meni nič tebi nič je

Kultura

Nova pedagoška knjiga

MILOŠ LEDINEK »MOJ RAZRED«, IZDALA ZADRUGA »PEDAGOŠKI TISK« V MARIBORU. CENA 12 DIN.

Slovenski knjižni trg je z izvirnimi pedagoškimi deli dokaj slabo založen. Zato smo v teh dneh z veseljem pozdravili razpravo mladega slovenskega, na tezenski šoli službojočega učitelja Miloša Ledinka.

Avtor nam je prikazal z mladinoslovenja in sociološkega zrišča šolski razred, v katerem se odražajo vse strani družbenega življenja industrijskega kraja. Z resnostjo marljivosti, k napredku stremočega pedagoškega delavca je razgrnil pred našimi očmi podoba ene izmed slovenskih razrednih zajednic, s čimer nam je dal tako kvalitetno delo, kakršnih nima mnogo niti svetovna pedagoška literatura.

Notranja avtorjeva sila, ki so jo podpirale potrebe in vedno glasnejše zahteve slovenskega šolstva, je strnila dolgo in skrbno zbirane podatke o otrokih in oblikujočih jih razmerah v organsko celoto, ki nam pove sledeče: Družbeni razvoj je z napredkom industrije krepko zašel tudi kralj Tezno v svoj tok in ga z vso močjo nevdružno preoblikuje. Tamkajšnji otroci, bodoči člani delovnega družbenega občestva, nosijo v svoji telesnosti in duševnosti vse znake dobrih in slabih strani silno razgibanega življenja dandanašnjega časa sredi industrijskega vrvenja. Nič več samo šola in otroci, ampak gospodarske, socialne in kulturne razmere ter otroci v njih! To povezanost mora spoznati vsak vzgojitelj — učitelj in starši! — ter temu ustrezajoč urediti svoje vzgojno oblikovalno delo, ki mora iti s časom, z zahtevami družbenega razvoja in mora upoštevati razmere (čeprav majhne), v katerih raste bodoči rod.

Zaradi tega je jasno, da Ledinkovo delo ni namenjeno zgolj poklicnim vzgojiteljem-učiteljem, ampak vseh slovenski javnosti. Ta bi naj namreč s pomočjo te silno poljudno, razumljivo pisane razprave spoznala kos vedno bolj aktualnega problema temeljiterega preoblikovanja slovenskega šolstva. Če so se morali doslej posamezniki pririti do težkih spoznanj okrog slovenskega in občega vzgojstva le skozi tujo književnost, bo omogočeno z Ledinkovim delom odslej tudi širši krogom, da se bodo miselno približali temu, kar zadeva dandanes prav živo njih same.

Kdor koli bo prečital razpravo »Moj razred«, bo spoznal, kje težijo vzroki prepada med resničnim življenjem in šolo. Po tem spoznanju pa se bo nujno moral vsakdo vključiti v vrste bojevnikov za preobnovo slovenskega šolstva — za boljšo vzgojo lastnih otrok!

Ledinku lahko k uspešnemu delu samo čestitamo in obenem želimo, da bi izdala

zadruga Pedagoški tisk v Mariboru (odpravnost Vuzenica) kmalu še drugi del njegove razprave!

S. D.

k. Izredni kulturni dogodek za Maribor bo 9. maja v veliki dvorani Sokolskega doma (Uniomu) simfonični koncert orkestra Glasbene Matice pod taktirko kapelnika stotnika Josipa Jiranika. Izvajali se bodo priljubljeni, nesmrtni Dvořakovi »Slovanski plesi«, katerih glasba je dostopna tudi vsakemu laiku. Značilno za koncert je, da se bo tokrat v Mariboru prvič izvajalo sklenjeno vseh 16 slovanskih plesov.

k. Dve nagradi Louisa Adamiča, Slovenski ameriški pisatelj Louis Adamič je dosegel s svojim zadnjim delom »My America« (Moja Amerika), o katerem smo že poročali, izreden uspeh. Knjigo je sprejela vsa Amerika z največjo pohvalo. Sedaj je pa dobil pisatelj za to delo tudi dve nagradi, in sicer Rockefellerjevo v višini 6000 ter Carnegievo v višini 10.000 dolarjev. To je vsekakor nenavadno priznanje in tudi mnogo denarja (okoli 700.000 dinarjev). Istočasno je pa prejel nagrado 1000 dolarjev tudi Srbi Stojan Pribičević za delo o južnih Slovanih.

k. Plesni turnir v Bruslju. Dne 30. marca se je pričel v Bruslju mednarodni plesni turnir, na katerem nastopijo tudi jugoslovanski umetniki.

k. Uspeh mlade avtorice. V Théâtre de la Madeleine v Parizu je bila nedavno krstna predstava drame »Les sours danses« (Miši plešejo), ki jo je napisala komaj 22-letna Marie Louise de Villiers. Glavna vsebina dela je ljubezen mladega dekleta do svoje prijateljice, kateri hoče preprečiti poroko. Kritika je sprejela prvenca mlade pisateljice s priznanjem.

Ali se narava moti?

Ali da človeku 32 zob, če mu jih je tudi manj dovolj? Gotovo ne! Dobro delovanje našega žvečilnega aparata je odločilnega pomena za naše splošno zdravstveno stanje. Vsi zobje so nam potrebni. Zato ne pozabimo, da smo tudi mi njim potrebni: negovati jih moramo. Stalna nega »Chlorodontom« zanesljivo zobera pasto, ohrani zobe zdrave do pozne starosti. Dober sloves pa gre Chlorodontu zaradi visoke kvalitete. Domači proizvajalci.

Mariborsko gledališče

Sreda, ob 20.: »Dijak prošjak«. Red C. Četrtek, ob 20. uri: »Dijak prošjak«. Red B.

»Dijak prošjak« namesto »Štev. 72«. Radi obolosteli v dramskem ansamblu se je morala za jutri, 13. t. m., določena ponovitev »Štev. 72« odložiti. Namesto nje se zopet vprizori izvrstno uspešna klasična in zabavna opereta »Dijak prošjak«. Abonma B ostanje.

Sport

SK Železničar — SK Borac 4:4 (4:2)

Po zmagi na velikonočno nedeljo v razmerju 2:1 je SK Železničar tudi drugi dan gostovanja v Banjaluki prav častno odrezal. Dosegel je, precej radi nerazpoložnosti vratarja, remis, potem ko je še 25 min. pred koncem vodil s 4:2. Banjalučani so goste nad vse gostoljubno sprejeli ter jih kljub odhodu ponoči v velikem številu spremljali do vlaka. Letošnje velikonočno gostovanje bo ostalo Železničarjem nogometslano v prijetnem spominu.

Mariborski rokoborci na drž. prvenstvu

VERBOŠ (SSK MARATON) DRŽAVNI PRVAK SREDNJE TEŽE — SRNKO (SSK MARATON) IN PIRCHER (PSK) NA DRUGEM TURNIRU V SVOJI KATEGORIJI — ODLIČEN TEHNIČAR DOLINSEK (SSK MARATON) IZPADEL V SEMIFINALU

Preko velikonočnih praznikov je bilo v Slovanskem Brodu državno prvenstvo poidevcev v rokoborbi, katerega so se udeležili tudi trije mariborski atleti, in sicer Maratonca Verboš in Dolinšek ter Pircher (PSK). Ako upoštevamo, da so rokoborci morali vztrajati celih 15 ur, kajli nastopilo je 85 parov, je treba uspeh Mariborčanov ceniti še toliko više. Tekmovanje bo služilo kot baza za sestavo državne reprezentance; bilo je sicer dobro organizirano, močno pa se je čutilo pomanjkanje primerljivih prenočišč in prehrane. Novi državni prvaki so:

Bantam: Ilić (Jugoslavija, Beograd). Dolinšek je izpadel v semifinolu, zbudil pa je občo pozornost s svojim tehničnim znanjem.

Perseja teža: Mogojak (Croatia, Zagreb). Lahka: Mrkus (Herakles, Zagreb).

Welter: De Lucca (Herakles, Zagreb). Srednja: 1. Verboš (Maraton, Maribor), 2. Srnko (Maraton, Maribor).

Polteža: 1. Cuk (Hajduk, Sarajevo), 2. Pircher (PSK, Maribor). Oba atleta sta dosegla isto število točk, tako da je morala odločiti tehnična, za malenkost lažji Cuk je dobil tako prvo mesto. Ker se je ugotovila pri obeh atletih razlika teže čevljev v škodo Pircherja, ki je imel težje čevlje, bi bilo pač pravičnejše, da bi se stvarno upoštevala le telesa teža, to je, da bi se atleti tehtali goli, a ne v dressu. Težka: Gerovac (Croatia, Zagreb). V plasmaju mest so si Mariborčani pri-

SKANDALOZEN ZAKLJUČEK VELIKONOČNEGA TURNIRJA

Dunajska kluba Austria in Wacker ter budimpeštanska Hungaria in Ferencvaros so priredili za velikonočne praznike turnir. Nedeljske tekme v Budimpešti so minile gladko z rezultatom Hungaria-Wacker 6:1 (3:1). Turnir se je nadaljeval drugi dan na Dunaju. Prva tekma med Hungarijo in Austrijo se je končala neodločeno z 1:1, pri drugi pa je po krivdi radi nespornih izpadov popularnega Tolaja prišlo do prekinitve tekme, pri stanju 4:2 za Madzere, ker so gledalci vdrli na igrišče. Pri tem je bil dejanski napaden tudi na incidentih popolnoma nedolžen dr. Sarosy.

s. Mura — ČSK 3:2 (3:0). Rezultat nedeljske prijateljske tekme je bil 3:2 (3:0) in ne 6:2, kakor smo objavili včeraj.

s. Triglavskega smuka se bo udeležil tudi državni prvak v smuku Miran Cizej, član SPD Maribor.

s. V Zakopanem na Poljskem je preko praznikov v mednarodni skakalni konkurenci zmagal Nemeš Weller (221,8 točke) pred Poljakoma Kulo (221,1) ter Wnkom (208,4).

Šah

Turnir za prvenstvo Jugoslavije

Zagrebski turnir se razvija od kola do kola z večjo napetostjo, in to tembolj, ker je položaj še dokaj nejasen ter ni mogoče postavljati nikakršnih prognoz o končnem rezultatu.

V ponedeljek je bilo odigrano 9. kolo, ki je prineslo senzacijo dneva. Pire je igral proti zagrebškemu amaterju Filipiču sicer dokaj podjetno, v stiski časa in burni poziciji pa je Pire napravil grobo napako, izgubil kmeta ter se po 66. potezah vdal. — Lešnjak je s precizno igro prisilil Petka k predaji. — Furiani si je proti dr. Kalabarju zgradil lepo pozicijo ter ima izgleda na zmago. — Kostić je dobil igro proti Srajerju, dr. Vidmar pa proti Aviroviču. — Prajnalk je končno zastavljal zmagoviti pohod Vukovića, ki je moral po 32. potezi predati. — Bröder je imel očitno smolo, ko je nasprotni Tomoviču spregledal kar celo figuro ter

nato partijo predal.

Stanje po 6. kolu: Kostić 7, dr. Vidmar 5 in pol, Pire, Prajnalk in Vuković 5 (1), Lešnjak, Bröder, Tomović in Srajer 5, Vidmar ml. in Filipič 4 in pol, Furiani in Avirovič 3 in pol (1), Petek 2 (1), Rožić 1, dr. Kalabar 1 in pol (3).

Včeraj se je turnir nadaljeval z 10. kolom. V tem kolu sta se srečala Pire in Kostić ter je razumljivo veljalo največje zanimanje za to partijo. V igri danskega gambita si je Pire v končnici pridobil vidno prednost. Kostić igra z vsemi silami na remis, čemur pa se Pire izmika ter skuša v nadaljevanju odločiti igro v svojo korist. — Prajnalk in Furiani sta se sporazumela po kratki igri za remis. — Avirovič je dobil partijo proti Rožiću, Petek pa proti dr. Kalabarju. Ostale partije so bile prekinjene, v zelo nejasni poziciji zlasti igra dr. Vidmar—Vuković.

ELAINE HAMILTON

78

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Še dosti bolj duhovita je bila gospodična Burnettova, ki je to predlagala. Ona je bila, ki je odkrila, da nosi tisti satan morilni tok s seboj v žepu, in zato je hotela biliardno dvorano tako prekuriti, da bi si mi morali sleči suknjiče med igro. In gospodična Burnettova je bila, ki je vzela ta tok iz njegovega žepa, prestola vsebino in jo nadomestila s stekleničkami, katere sem prinesel od doktorja Tylerja. Ona je tudi po vašem odhodu položila našo žarnico nazaj v vazo s tobakom, in — morilec je je vzeti! Ona ga je pri tem opazovala. Drug dokaz njegove krivde. In on je bil nekoč kemijski analitik.

»Prosim gospodično Burnettovo, da bi sprejela mojo opravičilo in mojo najiskrenejšo zahvalo za njeno pomoč,« je rekel Reynolds.

»Na to si stisnimo roke,« je rekla gospodična Burnettova. »Jaz sem vam že povedala, da ste prav za prav pošteni mož. Vidite, jaz vas nisem mogla potrebovati, da bi se mi pletli v moje zasebne zadeve, in zato sem morala biti tako ostrá.

»Vaše zasebne zadeve!« je zaklical Reynolds. »Sedimo!« Ponudil je naokrog škaflo cigaret. »Hrepenim po vaši povesti, gospodična Burnettova!«

»Takoj jo izveste,« je obljubila in si prižgala cigareto.

»Trenutek, inspektor,« se je vmešal Vane Ingram. »Kaj mislite storiti s tem ubogim fantom Parsonsom? Jaz sem vse vedel o njegovih preteklih grehih, ko sem ga sprejel, veste?«

»Hočem ga priporočiti vaši naklonjenosti, gospod Ingram. Njegov brat ga ne bo več mučil. — Mimogrede, gospod Ingram, v noči Ardeenove smrti, kaj sta prav za prav delala vidva, vi in gospod Mansfield, med prvim in tretjim dejanjem igre?«

»Jaz sem imel trdo delo v svoji garderobi z mladim igralcem, ki se je vdal kokainu,« je odgovoril Ingram.

»Nazadnje sem ga spravil s težavo v avto in ga odpeljal domov.«

»Jaz pa sem se šel napit,« je rekel Mansfield. »Ko sem bil v baru, sem se hipoma spomnil, da je Ingram rekel, da mu je sedež, ki ga je imel, dal nekdo

drug in da si je ta človek posebno želel, da bi ga dal meni. Bil sem prepričan, da je hotel zanesljivo vedeti, da sem s ceste.«

»Hitel sem v Ardeenov hotel in v njegovo sobo,« je nadaljeval Mansfield. »Ni ga bilo tam, in ker nisem vedel, kam je šel, sem se vrnil v gledališče. Ker sva vi in jaz delovala v čisto različnih interesih, inspektor, in jaz nisem mogel odkriti svojega pravega poklica, sem moral prenašati vaše sumnje. Bilo je res najboljšje, kar sem mogel storiti, to, da sem zbudil vaš sum, kar je druge speljalo na čisto drug sled.«

»Seveda,« je potrdil Reynolds. »Ali smem izvedeti tainost tistega svežnja ključev?«

»Mislim, da, zdaj, ko je gospod Richard mrtel. Leja Selcottova in jaz sva že nekaj mesecev zaročena, na skrivaj, ker je bil gospod Richard zoper najin zakon. Jaz sem pisal njegovo pogodbo in sem ga svaril pred nekaterimi njegovimi divjimi spekulacijami. Po njegovem posredovanju sem se srečal z Ardeonom in izvedel za načrt s tistim strupenim plinom. Ardeen in Selcott sta res čisto poštono mislila, ko je Ardeen rekel, da se bo ta plin uporabljal edinele za uničevanje škodljivih golazni na velikih ovčjih farmah, čeprav je bilo to, mislim, nekoliko fantastično! Obadva moža sta bila —

posebno Selcott — zelo ogorčena zaradi mojih odkritih izrečenih nazorov o dveh tujcih, ki in je privedel Callington Hunt na naše konferenco.«

»Kaj je s Huntom? Ali je nepridiprav ali čudak?« je vprašal Reynolds.

»Bil je nepridiprav pri neki priložnosti iz požrešnosti in domišljivosti. Poneveril je fonde, ki jih je nabral,« je odgovoril Mansfield. »Znesek pa je plačal naš dragoceni morilec. Odsihod je bil kajpak Hunt njegov suženj brez vsake moči. Moral mu je služiti pri tej plinski kupčiji za zid, ki ga je skrivale.«

»Tako, zdaj smo zbrisali napache sle-dove, ki so mi prizadejali toliko truda,« je rekel Reynolds. »Kje vstopa v igro gospa Faringdonova?«

»Prav tam, kjer Hunt,« je odgovoril Vane Ingram. »Samo da z izposojanjem, ne s poneverbo. Njena naloga je bila, zastrupiti davec zvečer moje vino, katero imam zmerom pripravljeno na mizi, in potem pobegniti z večernim vlakom na Riviero. Gospa Selcottova jo je popolnoma odpeljala samo na kolodvor in ni čakala, da se je vlak odpeljal. Gospa Faringdonova je živila v domnevi, da se bo naš morilec z njo oženil, medtem ko on ni hrepenel po ničemer drugem kakor po gospe Selcottovi, kar je bil pravi vzrok, zakaj je umoril Selcotta.«

(Dalje sledi.)

